

Mechanisace.

(Podle zahraničního tisku.)

(Dokončení.)

Obrana.

Při volbě obranné posice bude nutno se značnou měrou řídit tím, jaké zbraně má nepřítel; když má mnoho obrněných sil, nutno volit obrannou posici tak, aby bylo lze co nejlépe upotřebiti protitankových zbraní, aby byl veliký výstřel. V tom případě je velmi výhodné, je-li před posicí přirozená překážka pro tanky; ta se zvláště uplatní tehdy, když ji protivník nemůže viděti a je jí pak překvapen. Není-li takových překážek před frontou, je výhodné, jsou-li hned za hlavní obrannou posicí.

Výbornými překážkami pro tanky jsou lesy a vesnice.

Organisujeme-li obranu, je velmi důležité, abychom od letectva a obrněných automobilů dostali včas a co nejdříve zprávy o nepříteli; není-li překážek pro tanky před frontou nebo v nejbližším týlu, nesmí býti obranná posice zbytečně přeplněna pěchotou, ozbrojenou obyčejnými pěchotními zbraněmi. Musí tam býti dostatečné množství kulometů k odražení pěších útoků a pak dosti protitankových zbraní k zadržení útočících tanků; dělostřelectvo se umísťuje co nejbliže k pěchotě a tanky se soustřeďují buď za středem anebo na křídlech sestavy k provedení silných protiútoků. Držeti tanky rozloženy stejnoměrně za celou obrannou posicí je ve většině případů nesprávné.

Jezdeckto je záhodno zesilovati obrněnými automobily a protitankovými zbraněmi a dávat je do zálohy za frontou nebo za křídlem (nebo křídly), aby bylo pohotově zasáhnouti na krátký rozkaz do boje.

Obrněné automobily mají v obraně dva hlavní útoky: zjednatí vpředu dotyk s nepřítelem a stále jej pozorovati; operovati na frontě, na křídlech a v týlu protivníka, zdržovati jeho postup.

Protitankové překážky budou míti čím dále tím větší význam. Drátěné překážky samy o sobě nejsou překážkou pro tanky, jsou však již značnou překážkou pro pěchotu i tanky, jsou-li zesíleny minovými poli.

Autor soudí, že jednotlivé pevné protitankové opěrné body jsou mnohem výhodnější než linie souvislých zákopů. Takové body musí býti chráněny minovými poli nebo zákopy a opatřeny polními děly i protitankovými zbraněmi.

Lesy jsou výbornou překážkou pro obrněné síly a brání se pěchotou a dělostřelectvem. Má-li obránce i tanky, umísťuje je tak, aby měly možnost útočiti do boků nepřítele, zadrženého naší pěchotní a dělovou palbou. Totéž platí i o obraně osad, při čemž tanky jsou buď ve vesnici (je-li veliká) nebo mimo ni na křídlech, opět pro útoky do nepřátelských boků.

Řeky jsou výbornou překážkou proti obrněným silám. Řeky třeba bránit hlavně kulomety, podporovanými dělostřelectvem. Jsou-li po ruce obrněné síly, nemá se jich užívat k ochraně mostů nebo k střežení přechodů, nýbrž mají se držeti pohromadě v místech vhodných pro protiútoky na nepřítele, který právě řeku přešel.

Celkem se obrana posice, má-li nepřítel obrněná vojska, zakládá ve frontální cloně z protitankových zbraní a na zálohách tanků za frontou, připravených kdykoli provéstí útok nebo protiútok.

Obrněné automobily, vysunuté kupředu, provádějí přezvědy a svou činností získávají čas pro vlastní vojska, ruší činnost nepřítele a překážejí mu v získávání zpráv o nás.

Volba obranné posice i obranný plán se v mnohém zakládají na tom, jak je nepřítel výzbrojen; sestava vojsk závisí na důkladné obhlídce a na náležitém ocenění terénu, pokud jde o příhodnost jeho pro operace mechanisovaných i nemechanisovaných sil.

Rozdělení sil musí býti takové, aby bylo lze provéstí okamžité protiútoky. Aby se získalo rychlosti při organisování protiútoků, doporučuje autor rozdělití obranné pásma na čtverce (compartiments nebo squares), při čemž se každý čtverec označí číslem nebo písmenem. Každý čtverec musí býti rekognoskován velitelem tanků.

Při ústupu, zvláště před protivníkem, který má obrněné síly, nutno učiniti opatření, aby náhlým ústupem tanků, operujících s pěchotou, nebyla pěchota demoralisována. Tanky nesmějí nastoupiti ústup dotud, dokud pěchota nedosáhla posic, na kterých se může opřít o nový sled tanků.

Ofensiva.

Při ofensivě jsou hlavními činiteli zbraň, terén a čas.

Mají-li obě strany značně obrněné prostředky a situace nepřátelská je známa, nutno důkladně prostudovati terén, aby se správně užilo různých druhů zbraní a správně odhadl čas, potřebný pro pohyby.

Při terénu vhodném pro činnost obrněných sil obou stran je správný rozpočet pohybů rozhodujícím činitelem úspěchu. Pohyby samy musí býti jednoduché; nutno zahrnouti složité rozkazy, neboť nutno pamatovati vždy na to, že vedení obrněných sil, které byly již zasazeny, je velice obtížné.

Nejvýhodnějším místem pro útok je nepřátelský týl a v budoucnosti mechanisovaná vojska budou často s to útočiti na nepřátelský týl nebo jej ohrožovati; útočíme-li na nepřátelský týl, musíme jej především poutati čelně na frontě, čímž poutáme jeho svobodu a snižujeme jeho manévrovací schopnost.

Stále se zvyšující pohyblivost vojsk má za následek i stoupající možnosti překvapení; čím je překvapení pravděpodobnější, tím silnější musí býti zálohy.

Pohyblivost mechanisovaných vojsk povede i k častějším střetným bojům; počáteční období války bude pravděpodobně vyplněno četnými střetnými boji menších sil, které budou míti ráz bojů předvojů, za nimiž bude postupovati motorisovaná pěchota a kulomety, silně podporované dělostřelectvem a protitankovými zbraněmi.

Při budoucích ofensivních operacích budou obrněné automobily a tanky operovati ve spojení s jezdeckvem. Rozčlenění těchto druhů zbraní bude záviseti na terénu. V terénu rozčleněném půjdou obrněná auta po cestách, jezdeckvo v mezerách mezi nimi; tanky do střetnutí s nepřítelem budou v záloze.

Při střetnutí s nepřítelem působí obrněné automobily na jeho křídla, tanky útočí čelně a jezdeckvo se musí snažit napadnouti nepřátelský týl.

O součinnosti pěchoty s lehkými tanky píše autor: pro pěchotu nejobtížnější věc je projíti posledních 800 yardů;* při stále stoupající síle palby bude pomoc dělostřelectva nedostatečná a bude již potřebl pomoci lehkých tanků, ozbrojených kulomety nebo protitankovými zbraněmi; lehké tanky musí býti organickou součástí každého praporu.

Při útoku mají protitankové zbraně dvě hlavní úlohy: chrániti pěchotu a dělostřelectvo před útoky nepřátelských tanků; chrániti vlastní tanky před nepřátelskými protitankovými zbraněmi.

Pamatujice vždy, že nejúčinnějším protitankovým prostředkem jsou zase tanky, musíme se vždy snažit uchovati si část tanků v záloze pro nezbytné protiútoky na nepřátelské obrněné síly.

Při tankových útocích na dělostřelectvo nejnebezpečnějším pásmem je 800—1000 yardů. Tanky musí se snažit, aby útočily do boku baterií nebo do jejich týlu, a není-li to možné, musí se čelní útoky vésti v šikmém směru.

Útoky středních a těžkých tanků se s výhodou provádějí tak, že před nimi a na bocích jsou lehké tanky, které bojují proti skrytým protitankovým zbraním, jež by mohly zahájit znenadání palbu na další těžké tanky.

Otázka útoku tanků proti tankům je ještě málo známa a málo pracována. Autor předpokládá, že při takové srážce nastane

*) Yard = 0.914 m.

taková „melée“ (řež), že bude těžko rozeznati přítele od nepřítele; většího pořádku bude lze dosáhnouti, bude-li před útokem středních a těžkých tanků předcházeti útok tanků lehkých.

Při manévrování tanků za střetnutí s nepřátelskými tanky musí obrněná vozba dokonale využití nejvýhodnějších podmínek terénních, povětrnostních, osvětlení atd. Střetnutí tanků s tanky přirovnává autor k srážce dvou loďstev na moři.

Plk. Fuller zdůrazňuje nesnáze vedení obrněných sil v ofensivě, radí k nejjednodušším plánům i k tomu, aby byly podřízeným účastníkům oznámeny (i do podrobností) zamýšlené operace.

Všechny druhy zbraní musí chápati, že plán se může snadno zhroutiti, bude-li se obrněnými silami plýtvati na drobné a místní útoky.

Pro operace v osadách se obrněné síly málo hodí, neboť musí se pohybovati na ulicích a mohou býti ničeny pumami, vrhanými z vyšších poschodí domů. Při takových operacích mají se obrněné síly nechávati hlavně v ně osad a má se operovati jimi na křídlech, aby byly odříznuty ústupové cesty obráncům osady.

Lesy jsou rovněž nevhodnými objekty pro činnost středních a těžkých tanků; lehké tanky mohou nicméně často bojovati i v lesích, které nemají podrostu.

Řeky jsou vážnou překážkou pro tanky a násilný přechod řek obrněnými stroji je mnohem těžší než pěchotou. Při násilném přechodu řeky nutno nejprve přepravit pěchotu, která utvoří předmostí; pod její ochranou přepraví se část lehkých tanků, které ihned se snaží rozšířit předmostí a zajistit stavbu mostu pro těžší stroje.

Přes to, že řeky jsou pro obrněné stroje velkou překážkou, mohou tyto stroje pro svou velkou pohyblivost a z toho plynoucí snadnou demonstrací na četných místech hroziti nepříteli přechodem a pak s překvapením provésti přepravu ve zvoleném místě.

Posiční válka.

Stále rostoucí mechanisace bude míti vliv i na ráz posiční války; kdežto v minulé době posice záležely hlavně v souvislých liniích zákopů, bude se obrana v budoucnosti zakládati na opevněných prostorech, na protitankových zbraních a překážkách — přirozených a umělých. Přirozenými překážkami jsou strmé kopce, lesy, vesnice, řeky, průplavy atd. Překážky umělé budou se stavěti tam, kde nebude přirozených.

Opevněný prostor, na který se má útočiti, nutno rozdělit na úseky a věnovati na každý úsek dostatečné množství tanků a pěchoty. Autor doporučuje tuto organizaci útoku: vpředu se pohybuje předvoj, složený ze středu a ze dvou křídel; střed postupuje přímo na nepřátelské zákopy a křídla se snaží rozšířit průlom, pomáhajíce pěchotě postupovati na široké frontě.

Jakmile pěchota dobude těch neb oněch míst, soustředí se tanky do zálohy, aby mohly pomoci pěchotě, kdyby na ni útočily nepřátelské obrněné stroje.

Noční operace.

Obrněné síly působí v noci velkým morálním účinkem, třebaže účinek materiální bývá často malý; již pouhé vědomí, že nablízku jsou nepřátelské obrněné stroje, působí silně na protivníkovy nervy. Noční demonstrace obrněných sil nepřítele značně vyčerpávají tělesně i duševně a proto se takové demonstrace dobře hodí jako příprava útoku.

Protivník se silnou protitankovou obranou může být v noci překvapen a jeho posice často proražena.

Úspěch nočních operací závisí téměř zcela na důkladné předběžné obhlídce, kterou lze výhodně doplnit leteckými fotografiemi, a které poskytne za nepříliš temné noci orientační body; není-li význačných bodů, lze je nahradit barevnými raketami vystřelovanými z letadel nebo osvětlovacími dělovými střelami.

Hluk pohybu obrněných strojů za noci vždycky nepřítele klame, neboť i slabý pohyb vzduchu mění směr hluku. Noční pohyby obrněných sil jsou vpředu chráněny předvojem z obrněných i obyčejných automobilů, jejichž jednou úlohou je dbáti toho, aby valně síly neztratily směr.

Chceme-li provést noční operaci, musí být naprosto jednoduchá, cíle musí být makavě dány v terénu a včas mezi tanky a pěchotu rozděleny. Naše pěchota musí mít na sobě dobře rozeznatelné odznaky.

Jakmile se dosáhne určených cílů, soustředí se obrněné síly a utvoří protitankovou zálohu.

Drobná válka a potlačení vnitřních nepokojů.

Autor soudí, že v budoucí válce oživnou opět operace drobné války a budou se provádět, jak autor říká, „Komáří útoky“ obrněných a obyčejných (u obyvatelstva rekvirovaných) automobilů. Takové útoky budou působiti na nepřátelského ducha a usnadní nám přezvědy.

Co se týká potlačování vnitřních nepokojů a povstání, dokázaly již tanky a obrněné automobily svou užitečnost. Při své pohyblivosti mohou se nenadále objeviti v ohrožených krajích a svou silou rozbít barikády, postavené vzbouřeným obyvatelstvem.

Automobily, určené k pohybu mezi vzbouřenými davy, mohou být opatřeny zařízením, dovolujícím nabíjet je zevně elektrinou.

The Mechanance Map.

Lieut. G. V. Micklam.*)

V své stati rozbírá autor velmi podrobně otázku o nezbytnosti zvláštních map pro mechanisovaná vojska, kteroužto otázku nadhodil i plk. Fuller v své stati, právě probrané.

Autor předkládá své názory k diskusi, aniž svůj názor považuje za konečný.

*) Army Quarterly, July 1930.

Účelem mapy pro mechanisovaná vojska je: ukázati velitelům, kde se mohou mechanisované síly pohybovati snadno, kde pomalu a kudy vůbec neprojdou. Na mapách musí býti znázorněny i ráz překážek. Staré mapy nepřihlížely k mechanisaci a proto z nich není patrná průchodnost lesů, bažin, únosnost a šířka přechodů přes vodní toky atd.

Při sestavování mech. map nutno pamatovati na tyto činitele:

1. Obrněné stroje jsou různého typu a proto i různě pohyblivé v terénu; mohou se objeviti nové, dokonalejší typy. Autor navrhuje, aby se obrněné stroje rozdělily na tři třídy, podle stupně pohyblivosti v rozmanitém terénu a aby se mech. mapy opravovaly každá dvě leta.

2. Je obtížné, naznačiti na mapě změny povstávající buď občasnými povětrnostními neb i jinými vlivy.

3. Ježto pro mechanisované prostředky má ohromný význam otázka pohonných hmot a garáží, musí býti na mapách kromě různých překážek naznačeny i sklady a zásoby pohonných hmot. Za války se nesmějí naše nové sklady zakreslovati do map vzhledem k nebezpečí, že by se mapy mohly dostat do rukou nepříteli.

4. Než se mapy vydají, musí býti terén důkladně prozkoumán odborníky tankové služby.

5. Autor navrhuje tisknouti mech. mapy na průsvitném papíře se sítí, aby se mapa dala přiložiti na dosavadní mapy, hlavně dělostřelecké. Každý list mapy musí býti přizpůsoben třem standardním chassis (A, B a C). Mapa je tříbarevná: červená barva označuje zcela neschůdné plochy pro mechanisované síly, žlutá barva udává prostory poloschůdné a bílá barva prostory schůdné.

Překážky se znázorňují smluvnými znaky, k nimž se připiší čísla, udávající výšku nebo hloubku.

Aby se mapa příliš nepřeplnila, soudí autor, že se na ní nemají znázorňovati překážky, které mohou zastaviti jen jeden nebo dva tanky. Mapy musí býti jasné a jednoduché a užívá se jich společně s dělostřeleckými mapami.

Autor končí svou statí zcela správně poukazem na to, že ani žádná mapa nemůže nahraditi obhlídku před operací. Nicméně při rozvoji mechanisovaných prostředků a stále se zvětšující vzdálenosti, na kterou musí pracovati přezvědy (vyžadující kromě toho čím dále tím více podrobností), rostou nesnáze v získávání zpráv a proto stoupá význam zvláštních map pro mechanisovaná vojska.

K statí je přiložen návrh seznamu smluvných znaků.

Mechanisation and War.*) (Mechanisace a válka.)

Brigadier Sir Hereward Wake.

V Anglii, kde se tak usilovně pracuje o mechanisaci armády a kde se neustále objevují statí o tom, vyskytují se časem i práce, varující před tím, aby se odborníci nedali strhnouti proudem mechanisace, která je pro některé z nich jakýmsi universálním prostředkem k vyřešení všech problémů budoucí války.

*) Army Quarterly, leden 1930.

K takovým pracím patří i stat' brigádníka Wakeho, k níž dal podnět článek v časopise „Sunday Times“, který vynáší mechanisaci a tvrdí, že povede nejen k malým armádám výborně vycvičených odborníků, ale i k snížení výdajů na armádu a ztrát ve válce a k zmenšení možnosti válek v budoucnosti. Podle názorů autora článku potvrdí budoucí válka tradiční víru Anglie v malou armádu.

Wake zaujímá — a myslím že právem — ke všem těmto příliš přepjatým projevům velmi skeptické stanovisko. Co se týká „tradiční“ malé anglické armády, praví, že právě slabost anglické armády měla za následek, že se Němci rozhodli k válce. I Anglie se na počátku války vzdala myšlenky „malé armády“ a zavedla za války všeobecnou brannou povinnost.

Autor stati v „Sunday Times“ považuje tanky za nepřemožitelné, píše: „Staromódní pěšák bude bezbranný v svých zákopech proti tankům, bojujícím společně s letectvem.“ Brigádník Wake namítá, že pěšák zase může říci, že tanky samy jsou bezmocné v lesnatém terénu a v noci, nemohou udržeti terén, který je v dělové palbě atd.

Konečně pěchota není ani zdaleka bezmocná proti tankům, i v terénu vhodném pro operace obrněných strojů. Tanky jsou na krátkou vzdálenost snadným cílem, i když budou velmi rychlé. Tanky mohou se přiblížiti na krátkou vzdálenost k pěchotě jen tehdy, budou-li dostatečně chráněny před účinky střel pěchotních zbraní a před dělostřelectvem. Jak se vyvine boj mezi střelou a pancířem, ukáže jenom budoucnost.

I když budou tanky nezranitelné pěchotní palbou a budou pěchotě pomáhati kupředu, nebudou moci nikdy pěchotu nahraditi.

Autor správně praví, že „staromódní“ pěšák má sta úkolů, které tanky splniti nemohou. Nemohou-li tanky úplně nahraditi pěchotu i v terénu, způsobilém pro jejich činnost, mnohá bojiště a četné prostory se velmi málo hodí pro činnost tanků, které jsou tak odkázány na cesty.

V své stati podává brigádník Wake tento příklad: úspěšná ofensiva 4. anglické armády 8.—11. srpna 1918 se připisuje hlavně hromadnému použití tanků.

Nicméně velitel této armády, lord Rawlinson, přiznává, že úspěchu bylo značnou měrou dosaženo zásluhou tanků, přes to psal ministru války: „nemůžeme poraziti Němce bez pěchoty; tanky, letadla a j. skýtají sice velkou pomoc, ale samy o sobě nemohou vyhráti válku a ani ji nevyhrají.“

Všeobecný závěr.

Nejlepší a nejvýhodnější vyřešení otázky mechanisace pro danou armádu a dané bojiště je dnes jedním z nejdůležitějších úkolů mírové přípravy k eventuální válce.

Při řešení této otázky nutno počítati se dvěma hlavními činiteli:

1. s důkladným oceněním všech možných bojišť po stránce jejich způsobilosti pro použití obrněných mechanisovaných vojsk v zamýšlených strategických a taktických úkolech;

2. s důkladným studiem armád pravděpodobných protivníků, abychom věděli, jaké mechanisované síly mají, jak jsou organizovány a vycvičeny.

Sebe menší neočekávanost v této příčině může mít velmi těžké následky, neboť činiti nutná odvetná opatření na počátku války bude již pozdě.

Uskutečnění mechanisace závisí kromě na uvedených činitelích značnou měrou i na rozpočtových úvahách a na stavu národního průmyslu mírového i jeho stupni mobilisace pro účely válečné.

Při organizování a taktickém použití obrněných mechanisovaných vojsk nutno předvídati i různé varianty operací na různých bojištích podle toho, je-li protivník částečně nebo úplně mechanisován.

Dnešní stav obrněných vojsk nutí i k tomu, aby se při vypracování taktiky tanků a obrněných automobilů jako pomocných zbraní k vyřešení různých taktických úkolů dnešních základních druhů zbraní pamatovalo i na otázku organizace větších obrněných a mechanisovaných jednotek, které by mohly podle situace řešiti některé taktické úkoly buď samostatně nebo v kombinaci s ostatními druhy zbraní.

Zkoumáme-li studii plk. Fullera „Sto úloh z mechanisace“, můžeme dojít k níže uvedeným, dosud jen hrubým závěrům o tom, k jakým změnám v „budoucí“ válce povede užití větších, třebaž jen částečně mechanisovaných vojsk na bojišti. Změny ty, zatím jen velmi všeobecné a vyžadující dalšího podrobného zpracování, mohou být tyto:

1. Přítomnost značných, čistě mechanisovaných sil na válečném jevišti musí nezbytně vésti k větší pohyblivosti a k většímu manévrování, musí zesílit prvek překvapení a musí se zkrátiti dlouhé mrtvé stabilisované fronty. Ovšemže nejsou vyloučeny i dílčí, pasivní úseky fronty, zvláště v prostorech nepříhodných pro operace mechanisovaných sil.

2. Velká pohyblivost obrněných sil bude mít za následek větší zranitelnost týlu, i hlubokého, jenž bude ohrožován nejen letectvem ze vzduchu, ale i na zemi obrněnými vojsky (hlavně obrněnými automobily, lehkými tanky a j.). Velká zranitelnost boků a týlu povede nezbytně k silnějším zajišťovacím opatřením, která budou mnohem složitější než dnes.

3. Význam zpravodajství ještě stoupne; zvětší se vzdálenost, na kterou bude třeba přezvídati, přezvědné orgány musí býti velmi iniciativní a pružné; stoupne zvláště význam průzkumu terénu*) s hlediska jeho příhodnosti pro činnost mechanisovaných vojsk v tom neb jiném prostoru.

Rychlost mechanisovaných vojsk a z toho plynoucí možnost přesunouti je rychle a nenadále na velkou vzdálenost bude vyža-

*) Myšlenka o vydání zvláštních map pro mechanisovaná vojska vyžaduje větší pozornosti.

dovati ještě více než dnes, aby se neustále udržoval „zpravodajský dotyk“ a neustále pozoroval a kontroloval nepřátelský týl a přesuny vojsk.

Préžvědy budou konány hlavně smíšenými oddíly (za podpory letadel, automobilů, tanků a j., které by byly s to získati zprávy i bojem.

4. V otázkách taktiky pochodů a boje má zavedení větších mechanisovaných sil za následek rovněž značné změny, které se snaží v hlavních rysech plk. Fuller podati v své stati.

5. Velké procento mechanisovaných vojsk v armádě bude vyžadovati značných změn v službě zásobovací a etapní a klade velký problém o zásobování strojů pohonnými hmotami.

*

Budoucí válka se svými leteckými a plynovými útoky a operacemi obrněných mechanisovaných sil bude ještě složitější než válka světová. Ještě více než v minulosti bude vyžadovati rozumné a obětovné účasti obyvatelstva v různých oborech obrany státu; obyvatelstvo musí býti připraveno přijímati nebezpečí války chladnokrevně, musí býti vytrvalé a musí znáti opatření, kterými lze čeliti hrozbám leteckých útoků a nájezdů obrněných sil.

Vojenství vůbec a práce vojenských odborníků je čím dále tím složitější, rozšiřuje se technicky a vyžaduje rostoucí znalosti, větší práce v míru a má za následek stále větší odpovědnost...

Všestranná, hluboce promyšlená a soustavná příprava armády a národa k válce, vytvářejíc větší sílu a větší pohotovost, bude — třeba se to zdá protismyslným — zvětšovati naději na mír, neboť mnohem pravděpodobnější je útok na slabého než na silného.

—◆—

Podplukovník gšt. Emanuel Moravec:

Ruská úvaha o postupném operování armádami.

I.

Ve světové válce manévrovaly milionové armády v poměrně těsných prostorech. Dal-li se za Napoleona vyjádřit vztah délky operační osy k délce operující fronty poměrem 100:1, zmenšil se ve světové válce tento poměr na 1:1. Byly případy, kdy operační osa byla kratší než fronta, jako nad Soluní.*) Cím je menší poměr délek operační osy a fronty, tím menší jsou manévrovací možnosti na tomto bojišti.

Je přirozené, že ze dvou států, které mají stejně veliké armády, má ta armáda větší volnost manévru, jejíž stát má větší rozlohu. A naopak armáda, kterou čekají větší prostorové úkoly, musí mít také větší manévrovací rychlost.

*) Operační osou rozumíme spojnici mezi operační základnou, t. j. nástupným prostorem a cílem operace, kterým může být buď geografický objekt anebo nepřátelská armáda.